

เรียกรับเงินจากผู้มาติดต่อราชการ เพียงน้อยนิด มีสิทธิออกจากราชการ

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดโทษทางวินัยของข้าราชการไว้ ๒ ลักษณะ คือโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง คือ ปลดออกจากราชการ ไล่ออกจากราชการ และโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง คือ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน และลดขั้นเงินเดือน

การจะลงโทษทางวินัยร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง หรือลงโทษในระดับใดนั้น ประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณาและพิสูจน์กันคือ “พฤติการณ์” ของผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด

คดีนี้เป็นพฤติการณ์การเรียกรับเงินจากประชาชน อันถือว่าเป็นการ “ทุจริตต่อหน้าที่” และ “ประพฤติชู้้อย่างร้ายแรง” เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๘๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า นาง พ. และนาง ร. ได้ไปขอจดทะเบียนโฉนดการขายฝากที่ดินและชายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ณ สำนักงานที่ดินอำเภอ ซึ่งนาง ร. ผู้ซื้อจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเป็นจำนวนเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีซึ่งทำหน้าที่เป็นเพียงผู้พิมพ์สัญญาและพยานในการซื้อขาย ได้เสนอว่าจะช่วยให้เสียค่าธรรมเนียมน้อยลงหลังจากนั้น นาง ร. ได้ให้ตัวแทนนำเงินไปชำระค่าธรรมเนียม ๙,๘๔๘ บาท และอีก ๒,๕๐๐ บาท ได้ใส่ไว้ในแฟ้มและผู้ฟ้องคดีได้รับแฟ้มไว้

ภายหลังจากการสอบสวนทางวินัยเสร็จสิ้น ผู้ถูกฟ้องคดี ๑ (อธิบดีกรมที่ดิน) เห็นว่ามีประจักษ์พยานที่เห็นเหตุการณ์ได้ยืนยันพฤติการณ์ดังกล่าว จึงมีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๘๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ

บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องในคดีนี้มี ๓ มาตรา คือ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๒ วรรคสาม “การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยร้ายแรง” มาตรา ๘๘ วรรคสอง “การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือรับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าประพฤติชู้้อย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง” และมาตรา ๑๐๔ วรรคหนึ่ง “ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ตามความร้ายแรงแห่งกรณี”

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า พยานบุคคลที่เป็นผู้มอบเงินให้ผู้ฟ้องคดี ผู้ชายที่ดิน เจ้าหน้าที่ผู้จดทะเบียนการขายที่ดินและเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ ต่างให้การสอดคล้องกันว่าผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการโอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างรายนี้เกินกว่าการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติทั่วไปและพยานไม่ได้มีเหตุไครศเคืองกับผู้ฟ้องคดี จึงเชื่อว่าผู้ฟ้องคดีเรียกรับเงินจำนวน ๒,๕๐๐ บาท ตามที่ถูกกล่าวหาจริง

/แม่ผู้ฟ้อง....

แม้ผู้ฟ้องคดีจะไม่ใช่พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโดยตรง แต่เมื่อเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญมีหน้าที่พิมพ์สัญญาและแก้ไขทะเบียน ย่อมมีหน้าที่ราชการเกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เมื่อได้เสนอตัวช่วยเหลือให้มีการเสียค่าธรรมเนียมน้อยลงและนาง ร. ยอมมอบเงินให้ตามที่เรียกร้อง พฤติการณ์เป็นการเรียกรับเงินโดยมิชอบจากผู้มาติดต่อราชการ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์ที่มิควรได้เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๘๘ วรรคสอง และในการสอบสวนผู้ฟ้องคดีได้มีโอกาสรับทราบข้อกล่าวหาและชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา อีกทั้ง ข้ออ้างว่า อนุกรรมการบางคนมีเหตุโกรธเคืองกับผู้ฟ้องคดีก็เป็นเพียงการกล่าวอ้างลอยๆ ไม่มีพยานหลักฐานที่มีน้ำหนัก ควรเชื่อแต่อย่างใด

คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ จึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด
ที่ อ. ๔๖๓/๒๕๓๓)